

Słownik ważniejszych terminów pszczelarskich

Bezmateczność - brak matki w rodzinie pszczelej

Budowa trutowa - budowanie przez robotnice woszczarki plastrów złożonych z komórek trutowych

Czerw - łączna nazwa stadiów rozwojowych pszczoły miodnej od jaja do poczwarki

Czerwienie matki - składanie przez matkę jaj do komórek plastra

Dojrzewanie miodu - procesy fizykochemiczne zachodzące w plastrze w zebrany prze; pszczoły nektarze i spadzi prowadzące do powstania trwałego produktu jakim jest miód

Dzika zabudowa - plastry lub ich fragmenty budowane poza ramkami

Feromony - specyficzne zapachy wydzielane przez matkę pszczelą i pszczoły robotnic służące do identyfikacji wzajemnej w rodzinie

Gniazdo (rodnia) - część ula przeznaczona na wychów czerwiu oraz gromadzeniu pierzgi i części zapasów miodu

Jad pszczeli - wydzielina gruczołu jadowego pszczoły robotnicy lub matki pszczelej, która jest wprowadzana do ciała ofiary podczas żądlenia

Kit pszczeli (propolis) - żywiczne substancje zbierane przez pszczoły z pączków drzew służy pszczołom do uszczelniania gniazda, zasklepienia otworów, mumifikacji zabitych szkodników, których nie mogą usunąć z gniazda

Kłęb - otaczające matkę skupisko pszczół, w którym robotnice siedzą ciasno trzymając się jedna drugiej; rozróżnia się:

Kłęb zimowy, który tworzą na plastrach zimujące pszczoły oraz

Kłęb rojowy tworzony w lecie poza gniazdem przez rój; tworzenie kłębu służy między innymi do utrzymania odpowiedniej temperatury w kłębie niezależnie od temperatury boczenia

Komórka plastra - podstawowy element plastra o przekroju sześciokąta, w którym przeciwległe ściany są równoległe, każda ściana jest jednocześnie ścianą sąsiedniej komórki. W komórkach pszczoły wychowują czerw i gromadzą zapasy.

Koszyczek - wgłębienie na zewnętrznej części goleni trzeciej pary nóg pszczoły robotnicy, służy do formowania i przenoszenia obnóży z pyłku lub kitu

Krata odgradowa - przegroda stalowa lub winidurowa z podłużnymi szczelinami szerokości 4,3 mm służąca do ograniczenia matki w czerwieniu; oddzielenie gniazda od miodni oraz trutni lub matki od robotnic

Krupiec - miód skryształizowany

Kryształizacja miodu - proces zmiany płynnego miodu (patoki) w stałą (krupiec)

Kwkanie - śpiew matki

Larwa - młodociana postać pszczoły miodnej i innych owadów

Lot godowy - lot młodej matki pszczelej podczas którego następuje zapłodnienie matki przez kilka trutni, pierwszy lot odbywa się w 5-6 dniu życia matki, następne 2-3 dni później

Macierzak - rodzina wyrojona

Matecznik - komórka o wydłużonym kształcie, - w której odbywa się rozwój matki pszczelej

Matka pszczela - samica pszczoły w pełni rozwinięta, zdolna do rozrodu, znacznie większa od pszczoły robotnicy; charakteryzuje się długim odwłokiem

Miodarka - beczkowate urządzenie do odwirowywania miodu z plastrów pszczelich wykorzystujące siłę odśrodkową; w sprzedaży są miodarki o napędzie ręcznym i elektrycznym

Miodnia - nadstawka

Miodobranie - odbieranie z uli plastrów z dojrzałym miodem i ich odwirowywanie

Miód odmianowy - miód z nektaru jednego gatunku rośliny miododajnej .,

Nakrop - przyniesiony przez pszczoły i złożony w komórkach plastra nektar lub spadź z dodanymi przez pszczoły enzymami; zawiera dość dużą ilość wody

Napszczelenie - liczba rodzin pszczelich na powierzchni 1 km kwadratowego

Nastrój rojowy - stan i zachowanie się rodziny pszczelej w okresie poprzedzającym rójkę

Nektar - słodka ciecz wydzielana przez drobne narządy zwane nektarnikami, znajdujące się wewnątrz kwiatów u większości roślin okrytozalążkowych

Nielotne pszczoły - młode pszczoły niewyfruujące z ula tzw. pszczoły ulowe

Oblot - lot pszczół wykonywany w pobliżu ula nie związany ze zbiorem pożytków, np. oblot wiosenny - pierwszy oczyszczający oblot po zimie

Obnóża pyłkowe - ładunki pyłku kwiatowego gromadzone na zewnętrznych stronach goleni trzeciej pary nóg pszczół zbieraczek

Patoka - miód płynny

Pierzga - przerobiony przez pszczoły pyłek kwiatowy złożony w komórkach i stanowiący źródło pokarmu białkowego

Truteń - osobnik męski pszczoły miodnej

Węza - sztucznie przygotowany z naturalnego wosku pszczelego arkusz z zaznaczonymi kształtami komórek pszczelich, który wprawiany jest w ramkę

Zbieraczka - pszczoła lotna pracująca w polu i zbierająca nektar oraz pyłek

Opracowanie: Barbara Zimowska-Ciupka
na podstawie książki Jacka Gałęzewskiego pt. „Pszczoła to ja”
Towarzystwo Wydawniczo-Naukowe, Dariusz Ćwikała, Poznań 2007